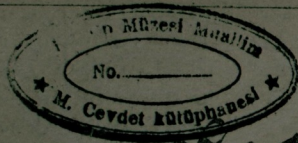

۱۵ کانون ثانی ۱۳۳۹ - ۱۹۲۳

صافی ۶۸ - ۲

در دنیای جلد

کتابخانه

بتون بو مسلک بر صنعتکار ایچون [اورتیک نه مقدار طبع ایدله چکنی و نه قدر قاره طوتعتی] دوشونرک یازی یازمقدن دها آژ ضررلیدر .

صنعتی برنوع دین کی تلی ایدن « مویمان » برکون دیمشک : « کاشک زولا یازمقا ناهامه بدی... زیرا اوندن سوکره ادیانک کارلی برایش اولدیفنه قناعت کنیدیر . زولا نیک چوق یازه قازاندی معول اولوچه برشال چوجنه دیدی که : [اوغل ، ادیب اول !] و بقالک چوجنی معلوم ادیبانی یادی . سوکره منه « قازانچ » فکری اخلاقده برید ایشددر . «زان لورمن » دن نقل ایدیلن شو فقره شایان دقتدر : « برکون مؤلفردن بری بکا برکتوب یازدی . بومؤلف « کنه سینک قیرنک عاشق اولدیفنی » اعلان ایشککله ساعده ایدیور و : [نه ایسترس کن سوله یکیکن ، الوردکه بدین بخت اولونسون !] دیوردی . »

« قوبه » دیرمشک : « یقینه حقیق محررل یالکیز کزیده برصنفا ایچون آژ یازاجلر وکتبا بلری کئنه ساراپرنه طبع ایندیرمچکر . بلکه اوزمان کتکار ای آژ یازلغ بشارلانه بقدر . وقبله برحرر ائوندن استفاده ایچی دوشونغزدی . « لایرویه » ک برآوی بیوک بررغیت ، ... یازه قزاشتیدی . بوندن او قدر حیره دوشدی ، که کتابک کتیردی بده بی آلتی ایستمددی وظایمنک قیرنه جهاز اولورق یوردی ! « وعلاوه ایدیور : « فکریجه برکون یازیده ملقب اونومویسل سراق ، اولله ایلهاقی طوتعت کی ، صرف کیف ایچون یازیلجقدر . »

بومسئله دأژ سوک فکری ، « راشیلده » دن آیدورز : « یازمق بر صناعت دکل ، بر صنعت اولدیفندن ، انسان یازی یازمقله برابر حیاتی قازانق احتیاجنه بولوبیلیر . . اوله ایسه باشقه ایسه باش وورملی . اگر ادبیات ، اونی هرمانکی بر قازانچ واسطه سی عد ایدنلر طرفندن استیلا ایدلمیش اولمیدی ، بوکون اوقونجه چی کتاب بولنی ایچون بوندن مییقینی چکیزدک ! »

تورک محروری « قازانچ » سزلدن شکایت ایتمسیرلر . واقعا یازیدن قازانماق ، تورکیده هنوز کوزل آژ یازلشنه سبب اولماور . فقط دوشونغی زکه بوکونکی رغبت ، وقازانچ ایچون یازی یازمق اصولی دوام ایدمک اولورسه هیچ بر زمان کوزل آژ صاحب اولماهیچز . بو فکر مرحوم عمر سیف الدینک فکرنه طیان طیان ضندر ، زیرا او ک چوق صایلان ترک ک آژ اولدیفنه قانع ایدی - * *

تورک رساملنی تاشنه بکنارده ، صنعت وزده صنعت « سرومعه » آتئنده « اقدام » غزتمسند انتشار ایدن بر مقامله ، کزیده

رساملرمزدن علی سایی بک اغبرادی موجب اولش ، بکا استیضاح قیلندن بر اوزون شکاتنامه کوندیریور . بو شکاتنامه بی ، عینی زامده شخصه قارشی سوک درجه التفاتکار سوزلری احتوا ایتدی ایچین ، بواره عیناً دکل خلاصه درج ایدیورم ؛ فقط اولا موضوع بحث اولان مقالیده خلاصه ایتک لازم کایر . بو مقاله ک سایی بکی کوجندرن قسری باشد و دیگرکی نهایتده بولان شو ایکی جله دن عبارتدر :

« یکن کون برکتانچی دکاتنک جامکانی ایچنده صیعه صیعه آصیلش او چیک ووجنی بولی رسلمه قافارکن تورک ظفرینک وتورک قهرمانلرنیک بوکاغدر اوززنده دوجار اولدیفنی عاقبت دیرندن دیرنه آه ایچندن کئندی آلهامدم . . . « کرک او قهرمانلرک ، کرک بو وقهرلرک شان وشری ، کوزده لکی واسالتی ایچین ، مطلقا شاعرلرمزک صوصمه نه رساملرمزک دورمه سته شدله لزوم واردد . »

ایشته رسام سایی بک ، بکا کوندردی مکتوبده اصل بواکی جلوه دأژ برماقشه آپیور ، دیورکه :

« بلکه ادبیاته عائد آثاری کتابچی جامکانلرده آراقاجدوغری اولیبیلیر . فقط رساملرک ائولریده بیه او جامکانلرده آرامه قاتلیرسره کز ، تدقیقکنز یالکش بر استقامت آلمش اولور . بوندن دولای مقاله کزک رساملر دأژ اولان قورمه سی یاحتاج تصحیح ویا محتاج توضیحدر . اوت ، بو نوع جامکانلرده ملیت نامه شی اوله جق ، رسم دنگدنک اوزاق بر طاقم انجوبهل کورپیورز ، فقط بو رساملرک آتئنده مملکتکده اسس رسام تالایش هانی صنعتکارک امضایی کوردیکیز ؟ »

بو سؤال قارشینده ایچه توده دوشدیکمی اعتراف ایدرم . فی الواقع ، بحث ایتدیکم او بوالی کاغدرله هر مملکتک سوراق دیوارلندم بکا کتابچی جامکانلرده کوربان علی العاده خلق ورسلملرنده باشقه بر شی دکادر ونه صنعتکارلرمزله ، نده صنعتلر بر علاقهری واردد . فقط هر مملکتکده بیوک ملی حادملری تمثیل ایدن رسملرکده یالکیز بو نوع عوامیتندانه تصاوردن عبارت اولدیفنده ادا ایدلمز . بولنرک یانی باشند بر چوق یوکک وکزیده صنعتکارلرک ائولریده تصادف اولور و بوازلر او مملکتک بدیعات ساحه سنده کترفی ، حیثیتی ، بایلیکک ، چیرکلیکک وغلظته قارشی مدافعه ایدر . زده ایسه ، هنوز بو نوع آثار نونه لرته راست کئندیمی ایچین ، کوز اوکئنده موجود اولان رسملره می صنعتلرک بکه محموللری نظریه باقی اضطرارنده قالیورز .

سوک زمانلرده بر روس رسایی مصطفی کال باشاک قره قلم بر « پورته » سنی یامشدی . بو « پورته » بونون نقاضنه رنماً غزتملرمزک

یکی مجموعه بر چوخی طرفندن ملی قهرمانک الک کوزل ، الک مفکورو ی رتتالی اولورق قبول ایدلکی ، اقتباس واستنساخ اولدی . ایوم ، مصطفی کال باشاک فوطوغرافلری خارجنده ، انسان ایله یایلمش بکانه رسیده بودر . یکن کون ، دوستلرمدن برنک آوند ، بر بیات اوستده ، بته مصطفی کال باشاک المیدن کچوک بر « بوست » ک کورمشدم ؛ واقعا قاصا صابا برشی ایدی ، فقط نظر دقتی جلب ایتدی ؛ « کیم یادی ؟ » دیه صودرد ؛ « بر روس یادی . » دیدیلر . بلکه کتابچی جامکانلرده کوروب بکنمیدیکز اوسلریده یادوسلر ؛ یازمیلر یامشدر . لکن ، ملی بجا- همدیه و ملی ظفره عائد بکانه منتشر آثار صنعت هب بولنردن عبارت اولدیفنی ایچین ، بولنری بنسبه کیم بچوریتنده قالمجز ، زرا بولنری بنسبه ک فلاکتی ، بزم ایچین « ملی ظفرمزه دأژ هیچ بر شی یایلمادی . » دیک کتئندن دها اهنلرده علی سایی بک ، تورک رساملی نامه یایله چی مدافعه لک الک مکلی واک موزی انجق بو موضوعه دأژ میانه بر قاج کول اثر وجوده کتیرمکدر . واقعا علی سایی ک :

« بوعصرک رساملی « کئیش چایم » طرزنده مقیم و مستقردر . بو کونک رسایی فووقاق ، چکیکنن هر آسن روزکارده بر هوای استتفال توهم ایدن بیچاره بر « تیپ » دکل ، صنعت حسلرند ، هر شیدن زبده امین ووقور برخصصیتدر . بوسیان یحیط دوعزورر ، کتوبق وترغیب یاشاتیر بوکئسلیر . « دیور و » بر رسام سرمایه سنک یالکیز قلم و کاغذ ، غزته و مطبعه دن عبارت اولدیفنی احساس ایدیور . بو ، اگر قلم صاحب لرنک فیرجه صاحب لرنده دها مسعود اولدیفنی و دها قولای بر ایش یایدینی سوله مک ایچینه ماشیه لزوم کورمیه بجمک و فقط اگر رساملرمزک کئندیلرن بکلین اثرلری میدانه چقا مقدمه کتکاسلرنی معذور کوسترمک ایچینسه ، غریز صنعتکاره ، بر چوق فلاماندالی رساملرک حزق وعلوی سرکئنتلرنی اوقوممسی توصیه ایدمجم . واقعا بولنر « کئیش چایم » دورنه منسوب دکادرر . لکن بزم رساملرمزک بو دوو منسوب اولدیفنی کیم ادا ایدم بیلیر ؟

ی . ق

کتابلر
ازمیرنده بوسیه - یکن آکی نشر ایدیلن بوکتاب بویوک قهرمانک قهرمانده سیاحت ایدن اوج بویوک محررله برکزد غزتمچنک ائویدر . کتابده بر محرر کئندیه کوره بوظیفه آلمش وارثنی اوکا کوره حاضرلامش . کتابک ایلک

صحیفه‌سند بر مقدمه اوقتیور . بو مقدمه
توک باشنده بیوک برتواضک ، قدرندن وامیتندن
دوغلان شرفی بر مقصدک افاده سیدر . کتابک
مؤلفی بیوک بر اثر یامادقلرنه ، آکچق بیوک
آبیکر بر قراج چیریکسی چیدکهرینه کمنادر .
خالده ادیب خانم ک « اوما فادیه » سی جامع
کتابک الذهرلی صحیفه لیدر . بوخاکه ده استقلال
محاربه سی یایان ، و منته دشمنلر سالدیران تورک
ملتک قادنی پاشاور و حکابه یی اوقیوب ییزدکن
سکره بوقادینک خیالی ، فریادی ، آجیبی و اولوی
کوزنرک اولکنه کیلور . بوقادین سوک سنه لک
پوتون آجیلارنی چکن آنادولی قادینک هیچ
سجیلمه مش ، آرانامش ، اودیو وولامش بسیط
وعلی الماده برعونه سیدر . پوتون آنادولی بویه دینلرله
دولودر . ذاتا عررک ، رتوت قدرتی و موقتبی
بو قهقهده در . خالده خلایک اور پارچه لری چوق
قوتی اولقله رار بوخاکه دیر قدرک .
بو کتابده یعقوب قدری بر هوشکی کئی جانلی
بولویوز . « کوچک نرون » عنوانی منغیسا
فاجیه سی حکایه سی اوقومق یدی ، سکر ، ملقوز
ایلول کولنری منغیسا جهنمنده بولوش اولقندن
فریزدر « تسلیم ، حکایه سنده قصه یی
کوچک بر قیزک بیج شهادتی کورویوز . بوخاکه ده
پوتون قهرط ، دشمنزک نه قاده عادلی اولدینی
کوستیریور . « سقاره وادیلرنده یونان باربارلرنک
یاقادقلری کویل اهلایسنه » عنوانی نژدن بلخاسه
بحث ایتم . بوراده عرر یانان ، فلاکنه
اونلر یان بد بختلردن بیک قات مضاریدر .
آنلرندن مضطر سه او ، ایچندن وغرورندن
ووروغندر . هله بو یازشک سوک جله سنده کی
وقور اضطران ، آجیق خطای بر آن اونوماجم .
بو خطاب ، یالکیز بکاتی بیج بر یاراک قالیان
کنج قیزه ، اوغلنک مزار طاشنده یانان آتیه ،
قوجهنک نعمی اوکنده ساحلرنی یولان قاده
دکل هییز ، پوتون تورکده و پوتون مغتزلرنده .
جامع کتایشن بحث ایدرکن ، فالج رقی بکک
مکتبلری اوستنده فضله جه دورمق ایستیم .
واقعا فالج رقی بک « آتش وکوشن » نده
قورده رق بحث ایدنکی بخابر ادبیاتی بوراده
باششدر . لکن بوکتبلر علی افاده بر بخارک
مکتبلری دکل ، خراب وطنک هرکوشه سی
کزمش ، یانانلر بولوش ، آغلایانلر بر ابر آغلامش ،
اولوی الک یاقین سرحدن سزمش بر فلاکتده نک
مکتبلریدر . عرر مکتبلرنک رنده اسکی زهره
منغیسی راجی اقدینک رساله سندن بحث ایدیور
دیویدکوسمورلری یا اونک اسلوبیه یا کندیلرنی
دیکتیکم فلاکتده مرک افادمه یی یامان ایستیم .
نه اوکا ، نه بوکا بکزمین . یویازلر او اسلوبه
بوفاده قاده رتولیدر . فالج رقی بکک اسلوبنده
آجیدن سیقان و آجیه کیدن برغزولق وار .
کتابده عررک من من هر بیوک شهردن یازدینی

مکتوبی وار . « منغیسا خرابه لرنده » مکتوبی
اوقومق و اونک اوستنده دورمه یلیک فاجیه نک
عظمی پوتون قوتیه جالاندیریور . بو مکتوبده
یانان منغیسا ، اهالیسی قتل عام ایدیلن منغیسا ،
ایصیر بولری ، دومانلی داغی و حیزر و قسوتلی
هوسیه کوزنرک اوکندده در . منغیسا ، فاجیه دن
برایی کون سوکره اوغرانیل عرر فاجیه یی کورمش
دویش کی آکلاتیور و ، قسبه ، آلاشیر ،
صالحی خرابه لرنه دائر یازیلان مکتوبلرده اویه ...
هیسنده فاجیه یی چوق یاقیندن و ایچندن سزمش
بر آدامک لانی و حساسیتی وار . « غربی آناطولیدن
غربی تراکیه » عنوانی یازیه ایسه پوتون
بو آجیلری دویش ، کورمش تورک عررینک
صهییتی ، فریادی و اندیشه یدر . بو پارچه سرحدله
کینک عکس المیدر .

کتابک سوک صحیفه لرنی عاصم بکک یونان
ازدوسنک و حکومتنک مسئولته دائر بر تدقیق
دولریریور . عاصم بک لارم اولدینی قدره یقوله
مالکدر . بو یقوله بر انساک فیلنده بر آرانصف
و سرحت وارسه اونی افغان ایدر . عاصم بک اولا
غربی آنادولیده نلر اولدی ، نرله یی یالندی ،
نرلرده قتل عام اولدی . پوتونری تثبیت ایدیور
و سوکره ، مسیلمی میدانه چیقاریور . عاصم بکک
تدقیقلری آبات ایدیورک آنادولیده یالغین یایان
واهانلی اولدودن یالکیز یونان اوردومی دکدر .
پوتنر یلی روملر و ازمیلر وچرکسلرده یاردم
ایقتشدر . حتی برچوق شهرلره هر تولو نالغله
اوک آتاق اولدودن پوتنلردر . عاصم بک پوتنلر
یازانرک ان کوزل ملی افاده یی بولش ، و یقیزرک
ماهیتنی تدقیق ایچکی بیلش بر عررردر . دیه یلیزک
عاصم بکک یویازلری تورک علمندن کوزل بر
نونه در . عاصم بک ممکن اولدینی قاده افاق
اولماسی بیلشدر . ۹۳ دهک جامع کی ، باقلان
هر بندک قتل عامل کی ، بلکه برکون آنادولی
یاقینلری قتل عاملرنده اوتونه ییلرک ، ققط
آرتق بوکون بوکا بوقدر . « ازمیردن برویه »
کتابی پوتون اوخرا به کوللرنک ، تورک کیکلرنک
وهوایه قاریشان مسموم فریادلرنک الک یاقیق
نشانه سی اوله رق دورویور .

کتابی اوقیوب قیادقندن سوکره ، آجیدن
اولوم قورقوسندن و فلاکتی چوق یاقندن حس
ایشن اوانق رازندن باشقه بندر بر حسن ده
حاصل اولدی . آنادولیی اصل برندن ، اضطرار .
بندن و فلاکتندن سزمش اولان بوکتابک عررلرنه
فیطه ایتدم . هواسنده یاقین کوللری صاورولان ،
ایکتیلرنک عسکی دولولان بو مملکتک عررینه
و ستمکارینه نصیب اولوایلرک الک بیوک سعادت
بوهوای اولدینی کی تنفس ایچکدن باشقه نه در ؟
ازمیردن برویه کتابی یازان عررلر
مشترکاً یازدقلری بوکتابدن اول ده بر چوق
کتابلر یازیلر و هیچ شبهه سز او کتا بلر صنت

وقدرت جهنندن بوکتابه چوق قاتعدیلر . خالده
ادیب خاتم شدی به قاده ، « خندان » و « موعود حکم »
عررری اوله رق طابوریدی . یعقوب قدری ای آکارکن
خاطر مزه هرشیدن اول « دنلرک باغندن » و یانوریا
کایر . فالج رقیتنک اوستنده ایسه « آتش وکوشن »
پوتون سیعاقلی و نوری واردر .

لکن بوکتابک هیچ برکتانده بولیان بر
خاصه سی وارک بو عرررک ستملرنده بر دودوم
یری اولتی قدرتی کوستیریور .
بوکتاب یالکیز عررلری ایچون دکل پوتون تورک
عررلری و تورک ملی ایچون بیک بیوک ، کندی
بولزک ، مملکت بولنک رهبریدر . بو بوله
دوداقلرنده بوکوجو کتایمکی زهرک آجی نسیلمه
کین عرررلر رزمان سوکره فاجیه لرک کیده
بر اقدقلری شیلر الک واهی شیلر دکله یله بیک
بولقلری قاده دولو دکدر .

شده یه قاده تورک ادبیاتنه برملیک حشرق
واردی . لکن پوتن نه اولدینی کیسه فرق
ایچوریور . اساساً اورتامقده منقطله بولنازدی .
« ازمیردن برویه » کتابی بو حشرق ایلاک
مزه جیسیدر . اونی عررلری مملکتک خراب بوللرنده
اضطرارلرک ایچنده بولایلر و هدر ایچیدیلر .
بوکتاب آتی بارلایان بر نوردر . پوتونری
تمادی ایدیرمک وصنت بولک کوشه باشلرنده
بر مشله قوتیه یاقه یلیک هنری کور ترمیلیدر .
ایشته بو هنری کوستردیکز کوندرک تورک ادبیاتی
کندی ایچندن فیتقیران وقدرت حالته کیرمجدر .
بوکتاب بو بیوک قدرتک ایلاک حله سیدر .

فوزی لطیف

☆

اوروپاده شرقه دائر اثرلر

[آسیاده اوج سن] — گونت « دغوینو » ،
ایوم قبا اعتباردن دوشن عرق نظریله برله معروف
بر عالم و سیاحدر . ققط « غوینو » بک ملی
اعتباردن دوشکره بر ، اثرلرنک ادبی قیبت
بلخاصه سوک زمانلرده پوتون اوروپایی مشغول جنگه
باشلامشدر . برسته نبری طابوریتون اثرلری یکیدن
تکرار تکرار باصیورلر . اغیراً « غوینو » بک
[آسیاده اوج سنه] عنوانی آریده ایکی جلد
اوله رق یکیدن طبع و نقر اولودنی . بواری قوت
« دغوینو » قیرم محاربه سی اتاننده فرانسه ک
طهرانه کوندردیک هیته برنجی کاتب صغیله رفاقت
ایتنیکی وقت یازشدر . « غوینو » ک کاه عالم ،
کاه مستشرق ، کاه کاه بیج و کاه شاعر دی ، بو
اژنده بوخاصه لرنک هینی بردن کوزه چاریور .
راجنیتک شرقه عالمه شهادت و تبقیاتی آری اولدینی
ایچون مطالعه سی « بی مجموعه » قاترلریه نویسه
ایده یکیز بوکتابدن بسض قصه استساخزده
بولویوز .